

Pædagogisk Læreplan

+89+

2021

TOVSHØJ
DAGTILBUD

Den styrkede pædagogiske læreplan

Indledning

Alle dagtilbud i Danmark skal udarbejde en skriftlig pædagogisk læreplan med afsæt i bestemmelserne i dagtilbudsloven. Det er afgørende, at den pædagogiske læreplan udarbejdes i og tilpasses en lokal kontekst, så den bliver rammen for al pædagogisk arbejde i dagtilbuddet og et pædagogisk redskab, der understøtter det pædagogiske personales og ledelsens arbejde med at skabe gode pædagogiske læringsmiljøer for børnene. Læreplanen skal samtidig være med til at understøtte sammenhængen i tilbuddene til børnene, de unge og deres familier i lokaldistrikterne.

Temaerne i læreplanen er beskrevet ud fra det fælles pædagogiske grundlag for dagtilbud i Aarhus Kommune. Det pædagogiske grundlag tager afsæt i dagtilbudslovens formuleringer og vores lokale børne- og ungepolitik, 0-18-årsperspektivet, strategier mv..

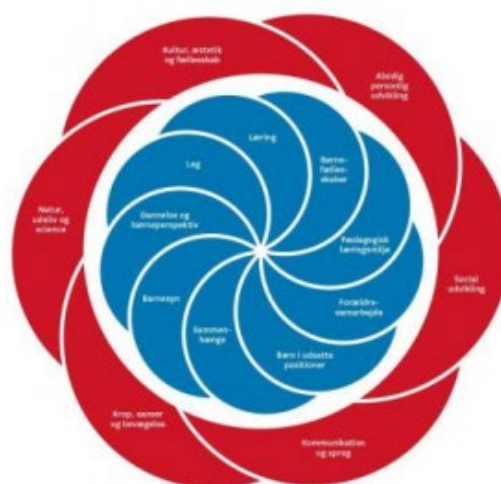
Ministeriets intention med den pædagogiske læreplan er, at:

”... dagtilbuddets pædagogiske læreplan med udgangspunkt i de centrale elementer fra det pædagogiske grundlag og med udgangspunkt i de pædagogiske mål og indholdsbeskrivelser af læreplanstemaerne skal fungere som et pædagogisk redskab, der via korte relevante pædagogiske overvejelser, refleksioner og eksempler skal skabe en klar fælles retning for det pædagogiske arbejde, der foregår i dagtilbuddet, herunder sikre at den intenderede pædagogik er til stede hele dagen og i alle aktiviteter, rutiner med børnene m.v.”

Ministeriets samlede beskrivelse af rammer for den pædagogiske læreplan er beskrevet i: ”Den styrkede pædagogiske læreplan – rammer og indhold”, der kan findes på:

www.emu.dk/omraade/dagtilbud

under overskriften ”Den styrkede pædagogiske læreplan”.

Udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Det nuværende Tovshøj Dagtilbud består af 10 afdelinger. Dagtilbuddet blev dannet ved en fusion d. 1. januar 2020 af det tidligere Tovshøj Dagtilbud og tre afdelinger fra det tidligere Ellekær Dagtilbud.

Arbejdet med den pædagogiske læreplan startede tilbage i 2018.

Her blev der i begge dagtilbud planlagt lokale processer, hvor der kom input fra medarbejdere og forældre til indholdet i den pædagogiske læreplan. Denne pædagogiske læreplan er lavet på baggrund af det materiale.

Desuden er den lavet på baggrund af debatter i ledelsesteamet i det nye Tovshøj Dagtilbud, da 2020 ikke gav mulighed for fælles arrangementer og processer på tværs af dagtilbuddet. Det betyder, at det er nu, at den pædagogiske læreplan skal ud at leve. Læreplanen skal skabe grundlag for en god fælles retning for dagtilbuddet og være med til at sikre en høj faglig kvalitet i Tovshøj Dagtilbud.

Jan Grand, Dagtilbudsleder.

Indholdet er:

1. Børnesyn
2. Dannelse og børneperspektiv
3. Leg og børnefællesskaber
4. Det pædagogiske læringsmiljø hele dagen
5. Læring og de seks læreplanstemaer
6. Børnemiljø
7. Børn i udsatte positioner
8. Forældresamarbejde
9. Inddragelse af lokalsamfundet
10. Sammenhæng med børnehaveklassen
11. Ledelse
12. Pædagogisk personale
13. Dokumentations- og refleksionspraksis
14. Evaluering

1. Børnesyn

Det at være barn har en værdi i sig selv, og i børnelivet skal der være plads, tid og ro til at være barn. Udgangspunktet er, at alle børn trives og udvikler sig, når de har passende udfordringer, ser mening og oplever anerkendelse og social samhørighed i forpligtende, rummelige og givende fællesskaber.

I Tovshøj Dagtilbud arbejder vi med at strukturere og organisere vores dagligdag ud fra de børn og den børnegruppe, der er i den enkelte afdeling. Vi opdeler ofte børnene i mindre grupper f.eks. ved samling, spisning, på stuen, legegrupper og venskabsgrupper - både inde og ude. Det gør vi, fordi det skaber ro og fordi det giver tydelige rammer og små sammenhænge for børnene. Det betyder, at børnene bedre kan rumme hinanden, og dermed får vi mere rolige og trygge børn. Det skaber samtidig mulighed for, at den voksne er mere nærværende og tilgængelig i samspillet med børnene og har større mulighed for at være opmærksom på børnenes initiativer, samt understøtte og udvide disse. Vi skaber rum for læring og udvikling ved at sætte os selv i spil ved at være i børnehøjde, ved at opbygge relationer og ved skabe tryghed, så barnet mødes i sin nærmeste udviklingszone (NUZO) gennem nærvær og omsorg.

Vi har fokus på og arbejder aktivt med, at alle børn skal føle sig som en del af et fællesskab. Vi guider og støtter børnene i at få øje på hinanden. Vi hjælper børnene i legen, så barnet oplever at være betydningsfuld ind i og en del af et fællesskab. Vi anerkender forskellighed, og at børnene er med på hver deres måde i fællesskabet.

Vi har fokus på at gribe de initiativer børnene viser og følge børnenes spor. Vi er opmærksomme på, hvad der er i spil for barnet. Vi er bevidste om, at vi som personale er med til at definere og vise, hvad fællesskab kan være. Vi har fokus på vores rolle og ansvar i forhold til de børn, som af den ene eller den anden grund kan have det svært i fællesskabet.

Vi arbejder med stærkere læringsfællesskaber. Vi reflekterer sammen og har fælles opmærksomhed på, at vores børnesyn og barnets perspektiv danner grundlag for vores praksis.

Vi har fokus på:

- ✓ At alle børn bliver mødt, set og hørt af en nærværende voksen.
- ✓ At alle børn mødes med nysgerrighed og en anerkendende tilgang.
- ✓ At alle børn oplever sig støttet i at øve sig, fejle og mestre.
- ✓ At der er så få forstyrrelser som muligt. Der skal være tid og ro til at være barn. Der skal være voksne, der har fokus på børnene.
- ✓ At vi organiserer os, så vi bruger alle rum inde og ude. Vi skaber rum i rummene, så der kommer mere ro og fordybelse.

2. Dannelse og børneperspektiv

Børn skal føle sig set og forstået og opleve at have en demokratisk stemme. Børn skal være aktive medskabere af deres egen læring og udvikling inden for rammer, som de voksne har ansvaret for. Der skal lyttes til børnenes oplevelse af, hvordan det er at være i dagtilbud. Hvordan er deres oplevelse af, om de mestrer, kan finde mening og hører til? Børns oplevelse af indflydelse er en tidlig del af deres dannelsesproces og af udviklingen af demokratisk forståelse.

Børnenes eget perspektiv er deres forståelse af den virkelighed, de er i og verden set fra deres synspunkt. Når vi arbejder med børnenes ret til medbestemmelse, tager vi udgangspunkt i de udtryk, reaktioner og handlinger, børnene kommer med, og lader dem være guidende for de ting, som sker i hverdagen.

Vi har fokus på, at børnene får lov at vælge. Vi hjælper børnene med at differentiere valgene, så de tager udgangspunkt i børnenes udviklingsalder. Vi spørger børnene hvad de synes og tænker. Vi arbejder med at udvide deres forståelse. Vi arbejder med tydelige rammer og struktur, hvor der er genkendelighed og tydelighed om den ramme, som børnene kan have medbestemmelse over. Vi skal som voksne huske at være stille og lyttende!

Når vi planlægger og organiserer dagen, tænker vi børnenes perspektiver og medbestemmelse ind. Vi griber børnenes initiativer og tager udgangspunkt i de ting, som de er optagede af. Vi skaber forudsigelige og trygge rammer, så børnene får mulighed for indflydelse og medbestemmelse. Vi arbejder med at give børnene differentierede valg, der passer til deres udviklingsalder.

3. Leg og børnefællesskaber

Fællesskaber udgøres af dem vi er, og det vi laver sammen. Alle børn i dagtilbud skal være en værdsat del af et fællesskab, og fællesskaberne skal have noget at byde på for alle børn. Børns leg er grundlæggende for deres sociale og personlige læring og udvikling, og legen har en værdi i sig selv. Leg betyder både børns spontane leg på deres helt egne præmisser, og den leg, der igangsættes, rammesættes og eventuelt understøttes af de voksne omkring børnene.

Leg, læring, udvikling og dannelse sker i børnefællesskaber, som de voksne sætter rammerne for. Dagtilbuddets hverdag skal skabe rum til at børn kan indgå i både kendte og nye relationer på tværs af alder, køn og kultur. Det er det pædagogiske personale og ledelsens opgave at skabe balancen mellem individ og fællesskab i dagtilbuddet.

Legen er barnets vigtigste aktivitet i løbet af dagen. Gennem legen udvikler barnet de kompetencer, det skal bruge til aktivt at tage del i livet og samfundet. Vi skaber læringsmiljøer, hvor børnene har mulighed for at lege selv og med hinanden. Læringsmiljøer som inspirerer og motiverer børnene til leg. Vi følger børnenes spor, opmuntrer og understøtter børnenes initiativer. Vi er til stede som inspiratorer, rollemodeller og til eventuelt at støtte op i eventuelle konflikter. Vi er med til at opstille lege, hvor man kan være med på forskellige niveauer. Vi skal sikre at barnet møder passende udfordringer.

Det er vores ansvar at være opmærksomme på, hvornår der er behov for at gå foran, bagved og ved siden af for at understøtte legen og fællesskabet. Vi laver forskellige rammer, der understøtter børnefællesskaber. Vi lærer børn at respektere andres leg, så legen bliver beskyttet. Vi skal skabe rammer og legerum, hvor børnene kan lege uforstyrret. Vi skal være opmærksomme på, hvordan vi sammensætter børnegrupper, og hvad børnegruppen har brug for. Vi skal udfordre børnene, så vi kan være med til at udvikle deres leg. Vi hjælper børnene ind i fællesskabet. Vi har en særlig opmærksomhed på de børn, der har svært ved at finde ud af, hvordan man leger med andre børn. Vi skal sikre, at alle børn har en relation til en voksen, så vi kender barnet og kan hjælpe det ind i fællesskabet.

Vi støtter og hjælper de børn, der har svært ved at lege fx ved at starte en leg med det barn, som har det svært, for at andre får lyst til at være med. Vi hjælper børnene med ideer til, hvordan de kan tage flere med i deres leg, samtidig med at vi har respekt for, at børn nogle gange vil have legen for sig selv. Vi arbejder med børnekulturen ved at lade de store børn være sammen med de små. Her lærer de store at tage hensyn til se små, og de små lærer af de store. Vi arbejder med at lære børnene at gå på kompromis, retfærdighedsbegreber og at behandle hinanden ordentligt. Vi bruger hinanden til sparring, så vi får forskellige vinkler på barnet og dermed flere tilgange til barnet. Når vi organiserer os, ved vi, hvem der er på i forhold til børn, der har brug for voksenstøtte, så det frigiver tid til de andre børn.

4. Det pædagogiske læringsmiljø hele dagen

Det pædagogiske læringsmiljø er rammen for børns trivsel og læring og indeholder mange af de andre aspekter beskrevet i skabelonen.

Det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbud skal være til stede hele dagen fra modtagelsen om morgenen til de sene eftermiddagstimer. Det pædagogiske læringsmiljø skal blandt andet give barnet mulighed for at eksperimentere og bruge fantasien, lege forskellige og udviklende lege og bruge både emotionelle, sociale og kognitive kompetencer.

I arbejdet med børn i dagtilbud er fokus på at skabe pædagogiske læringsmiljøer, der ud fra et helhedssyn understøtter trivsel, læring, udvikling og dannelse for alle børn. Det kræver viden, der med afsæt i faglig refleksion med kollegaer og ledelse, skal bruges til at udvikle stærkere pædagogiske læringsmiljøer for børnene og stærkere læringsfællesskaber for de professionelle.

Fra børnene kommer om morgenen, til de bliver hentet om eftermiddagen, skal der være fokus på, at hele dagen og alle situationer indeholder læring og udvikling. Vi har fokus på læring i overgange, i hverdagsrutinerne, i mellemrummene og i de planlagte aktiviteter. Der er mulighed for læring og udvikling i alle daglige rutiner. Vi har fokus på selvhjulpethed – børn, der kan selv, skal selv. Børn skal have mulighed for at prøve og øve sig. Der skal være tid til at prøve og øve sig. Vi arbejder med gentagelser, og at der er et spænd mellem det kendte og trygge og det udfordrende.

Vi skal være meget opmærksomme på, hvorfor vi gør, hvad vi gør. Vi skal reflektere over vores praksis og vores daglige rutiner, så vi sikrer, at den intenderede pædagogik er til stede hele dagen. Vi er bevidste om, hvor meget læring og udvikling, der er i løbet af dagen i de daglige gøremål. Vi skal sikre, at der er tid og ro også i rutinerne. Med udgangspunkt i stærkere læringsfællesskaber arbejder vi systematisk med sparring og refleksion.

5. Læring og læreplanstemaer

Børn lærer ved at udforske deres omverden med krop og sanser, ved at blive mødt af spørgsmål og udfordringer og ved selv at undres og stille spørgsmål. Børn lærer også ved at eksperimentere, prøve sig frem, fejle, gøre opdagelser og finde innovative løsninger. Børn lærer gennem kommunikation, udveksling og sociale interaktioner med de andre børn og de voksne i dagtilbuddet. Motivation og passende udfordringer har betydning for at lære og udvikle sig – både som individ og som del af et fællesskab. Børn har brug for voksne, der sætter rammer, guider og vil noget med dem, men de har også brug for plads til at være sig selv og til at gøre deres egne erfaringer.

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaerne skal tage udgangspunkt i Børne- og Socialministeriets beskrivelser af temaerne. Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges inden for Børne- og Socialministeriets to pædagogiske mål for hvert læreplanstema, hvor de pædagogiske mål beskriver sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Læreplanstemaerne er tilsammen udtryk for et bredt lærings syn, og det er afgørende, at de tænkes i en sammenhæng i dagtilbuddets arbejde. Opdelingen i temaer skal sikre fokus på forskellige centrale elementer i børns læring og udvikling i dagtilbud. Læs de ministerielt fastsatte indholdsbeskrivelser og mål for læreplanstemaerne i: "Den styrkede pædagogiske læreplan – rammer og indhold", der kan findes på:

www.emu.dk/omraade/dagtilbud

Læreplanstemaerne er:

1. *Alsidig personlig udvikling.*
2. *Social udvikling.*
3. *Kommunikation og sprog.*
4. *Krop, sanser og bevægelse.*
5. *Natur, udeliv og science.*
6. *Kultur, æstetik og fællesskab.*

Vi organiserer arbejdet med læreplanstemaerne som en del af det daglige læringsmiljø. De indgår i de daglige rutiner, i de planlagte aktiviteter og i børnenes selvinitierede lege.

Vi arbejder systematisk med, at alle læreplanstemaerne er en del af hverdagen. Vi har fokus på at inddrage læreplanstemaer i alle dagens gøremål. Vi har fysisk attraktive læringsmiljøer inde og ude.

Som en del af stærkere læringsfællesskaber har vi fokus på systematisk refleksion over den pædagogiske læreplan.

Vi videndeler på tværs af stuer og afdelinger. Vi har uddannede sprogvejledere samt krop og bevægelsesvejledere, som bidrager med viden og inspiration. Desuden skal de faglige fyrtårne i afdelingerne i samarbejde med den pædagogiske leder være med til at sikre et konstant fokus på implementeringen af den pædagogiske læreplan. De skal være med til at sikre gode processer for pædagogiske udvikling på et systematisk grundlag.

6. Det fysiske og æstetiske børnemiljø

Det fysiske miljø bør invitere til leg, udforskning af omgivelserne og såvel fysisk aktivitet som fordybelse både inde og ude. Den fysiske indretning bør være fleksibel i forhold til at kunne bruges til varierende pædagogiske formål, men bør samtidig muliggøre en kontinuitet i længerevarende lege og andre aktiviteter.

Vi har fokus på at skabe fleksible rammer, der imødekommer de forskellige behov i forhold til voksen- og børneinitierede aktiviteter, samtidig med at de giver plads til leg, fordybelse, fysiske udfoldelse etc. Dette skal være gældende både inde og ude.

Vi sikrer, at der er ting i børnehøjde, så børn har adgang til bøger, legetøj etc. Vi er opmærksomme på, at det fysiske og æstetiske børnemiljø skal være til stede både ude og inde. Vi arbejder med at have en fleksibel indretning, der giver mulighed for at skifte funktion hurtigt.

Vi lader børnene sætte deres præg på institutionen ex. gennem tegninger og udsmykning.

Vi lader børnene bruge tingene til andet end det, de er beregnet til.

7. Børn i udsatte positioner

Dagtilbud af høj kvalitet med gode pædagogiske læringsmiljøer har stor betydning for alle børn, men særligt for børn i udsatte positioner. Børn kan være i udsatte positioner af vidt forskellige grunde, og det pædagogiske personale og andre fagprofessionelle har ansvar for med tidlig, rettidig indsats at identificere børn med behov for en særlig opmærksomhed. Samtidig skal der arbejdes med rummelige fællesskaber, hvor alle børn har en naturlig plads. Børn i udsatte positioner skal støttes, så de både udfordres tilpas og oplever mestring i det almene fællesskab og efter behov også i mindre gruppesammenhænge med et særligt fokus. Nogle gange skal legen støttes, guides og rammesættes, for at udsatte børn kan være med, og for at legen udvikler sig positivt for dem. Kvaliteten i interaktionen mellem barn og voksen er betydningsfuld for alle børn, men i særlig grad for børn i udsatte positioner.

Det er en integreret del af dagligdagen i Tovshøj Dagtilbud at tilrettelægge og understøtte meningsfulde fællesskaber, der tager udgangspunkt i det enkelte barn – for alle børn. Vi reflekterer over det enkelte barns behov. Vi tager udgangspunkt i NUZO. Vi henter hjælp hos kolleger og ledere for at forstå barnet. Vi arbejder tit i små overskuelige grupper. Vi arbejder med struktur, genkendelighed og forudsigelighed.

Vi stilladserer legen ved at gå forrest, gå bagerst og ved siden af barnet/børnene. Vi har en ekstra fokuseret indsats på de børn, der har behov for ekstra støtte.

Vi arbejder systematisk og reflekteret i forhold til dagligdagen. Det er et fælles ansvar, at vi lykkes.

Vi arbejder med stærkere læringsfællesskaber gennem reflekterende dialoger. Vi har et ressourcensyn og vil gerne have en god relation. Alle børn kan noget, og vi har positive forventninger til dem. Vi er opmærksomme på, at vi er en beskyttelsesfaktor. Børnene skal opleve at bliver hjulpet, taget ved hånden og blive en del af fællesskabet.

8. Forældresamarbejde

Et godt forældresamarbejde om børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse er af afgørende betydning. Forældrene skal derfor både inddrages aktivt i og have indflydelse på dagtilbuddets arbejde. Samarbejdet sker både i form af det formelle bestyrelsesarbejde/forældrerådsarbejde og samarbejdet i hverdagen på tværs af dagtilbud og hjem om det enkelte barn, og om skabelsen af inkluderende børnefællesskaber. I det daglige forældresamarbejde indgår også vejledning af og sparring med forældrene om, hvordan de understøtter deres barns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Det pædagogiske personale og forældrene afstemmer forventningerne til hinanden og samarbejdet, med afsæt i den enkelte families behov, og alle skal opleve, at de bliver set, hørt og har indflydelse.

Vi vægter et forældresamarbejde, der er præget af respekt, åbenhed og en tillidsfuld kommunikation. Barnet er altid omdrejningspunkt for forældresamarbejdet. Vi arbejder med overgange, når barnet starter, ved skift til børnehave og når barnet skal i skole. Desuden inddrager vi forældrene i vejledning og sparring omkring barnet, også når det bøvler og er svært.

Vi har kontakt til forældrene i den daglige garderobesnak, til forældresamtaler, til forældremøder og forældrearrangementer. Vi arbejder på, at der er forældreråd i alle afdelinger og en bestyrelse for hele dagtilbuddet.

9. Inddragelse af lokalsamfundet

Som led i arbejdet med den pædagogiske læreplan skal dagtilbuddet overveje, hvordan lokalsamfundet i form af fx skoler, biblioteker, museer, idrætstilbud og -faciliteter, plejehjem, erhvervsliv mv. kan inddrages med henblik på at styrke dagtilbuddets pædagogiske læringsmiljø.

Dagtilbuddet skal endvidere overveje om et samarbejde med fx ældre medborgere, skolebørn fra mellemtrinnet og udskoling eller andre frivillige i lokalsamfundet, der ønsker at bidrage med en særlig viden eller interesse inden for eksempelvis natur, sport, musik, sundhed eller håndværk, kan bidrage til at styrke arbejdet med pædagogiske læringsmiljøer.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.

Vi har et bredt samarbejde med lokalområdet. Det kan være sundhedsplejen, FU, Brabrand Dagtilbud, boligsociale indsatser, folkesundhed, Troldhøjen, bydelsmøder, Baba, Get2sport, idrætsforeninger etc. Desuden samarbejder vi med Ellehøjskolen og de andre skoler, der får børn fra dagtilbuddet.

De mange mulige samarbejdsflader giver mulighed for at understøtte og inspirere pædagogiske læringsmiljøer, samtidig med at de er med til at understøtte sammenhængen i lokalområdet.

Dagtilbuddets legepladser er åbne for områdets beboere udenfor åbningstiden og kan på den måde fungere som et åndehul for lokalområdet.

10. Sammenhæng med børnehaveklassen

Sammenhæng i børnenes liv betyder, at skolen bygger videre på et tydeligt børneperspektiv, der tager over, hvor dagtilbuddet slipper. Det skoleforberedende arbejde i dagtilbud handler især om, at der i børnenes sidste år i dagtilbud etableres pædagogiske læringsmiljøer, der understøtter børnenes sociale kompetencer og færdigheder som vedholdenhed og fordybelse. Derved forberedes de på at møde nye sociale og faglige sammenhænge med tro på egne evner, nysgerrighed og gå-på-mod. Det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbud skal også introducere til og give børnene mulighed for at udvikle faglige færdigheder i form af leg med bogstaver, tal, mønstre, former m.v..

En stor del af børnene fra Tovshøj Dagtilbud starter på Ellehøjskolen, men der er også en meget stor del, der starter på andre skoler. I alle afdelinger arbejder vi målrettet med de kommende skolestartere i storbørnsgrupper, der kan være organiseret på forskellige måder. Vi laver desuden målrettede aktiviteter for kommende skolestartere.

Vi har i dagtilbuddet fokus på at udvikle og styrke børnenes selvhjulpenhed, vi arbejder med turtagning, og med at hjælpe hinanden. Vi arbejder med de sociale spilleregler. Børnene skal kunne regulere sig selv – de skal kunne noget i skolegården, når de starter i skolen.

Vi laver "håndholdte" overleveringer med de skoler, vi samarbejder med. Vi er et nyt dagtilbud og samarbejdet med den nye Ellehøjskole, som er vores distriktsskole, skal udvikles.

11. Ledelse

Ledelsen har ansvaret for, at personalet besidder viden og konkrete kompetencer til at kvalificere det pædagogiske læringsmiljø og til at inddrage forældrene. Ledelsen understøtter og kvalificerer faglige, pædagogiske refleksioner hos personalet via facilitering, sparring og løbende metodeudvikling med fokus på udvikling af de pædagogiske læringsmiljøer og på at skabe stærkere læringsfællesskaber. Den samlede ledelse understøtter dagtilbuddets åbenhed over for lokalsamfundet. Den pædagogiske leder organiserer arbejdet, så det understøtter personalets arbejde med den pædagogiske læreplan.

Ledelsen skal oversætte og omsætte visionerne i Børn & Unge-politikken og dagtilbudslovens intentioner, så det kommer til at leve i praksis gennem den styrkede pædagogiske læreplan. Den pædagogiske læreplan skal afspejle den pædagogiske praksis og omvendt, så medarbejderne kan koble sig/genkende praksis. Det medfører ejerskab. Medarbejderne skal inddrages i det videre forløb med implementering af den pædagogiske læreplan. Den skal være et dynamisk redskab til at udvikle praksis.

Læreplanen skal systematisk tages op på ledermøder, så den er et arbejdsredskab for ledelsen og dagtilbuddet. Læreplanen skal bruges til at skabe fælles retning og forståelse for den daglige praksis. Læreplanen skal dagsordensættes på alle niveauer i dagtilbuddet. Der skal laves systematisk opfølgning på læreplanen. Faglige fyrtårne og andre ressourcpersoner skal være understøttende i forhold til systematiske refleksioner.

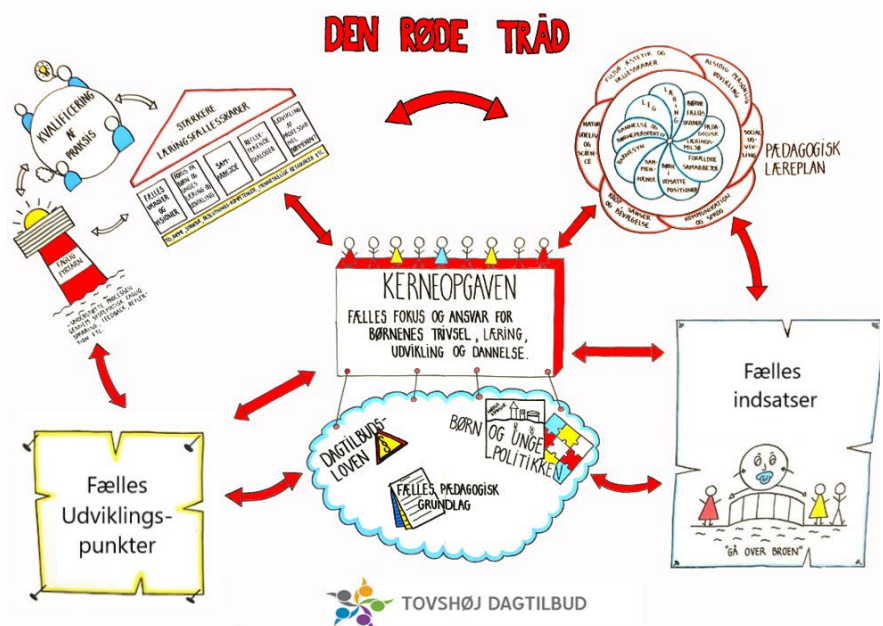
Ledelsen skal være bevidste om at være rollemodeller. Ledelsen skal italesætte sammenhængen mellem kerneopgaven og den pædagogiske læreplan – ”Den røde tråd”.

For at sikre en løbende udvikling af personalets viden og kompetencer inddrager ledelsen de faglige fyrtårne og andre ressourcpersoner, og tydeliggør og bakker op om deres rolle i forhold til at understøtte udvikling af praksis. Vi arbejder med

et individuelt fokus på den enkelte medarbejders udvikling gennem eks. MUS-samtaler og kompetenceudvikling. Vi arbejder med målrettet kompetenceudvikling i forhold til indsatser og opgaver. Vi har desuden en opmærksomhed på at få medarbejdere afsted på kurser på tværs af afdelinger, for at understøtte sammenhængskraften i dagtilbuddet.

Der er i alle afdelinger forskellige mødefora, der understøtter faglig refleksion over egen og fælles praksis. Det er desuden en del af arbejdet med stærkere læringsfællesskaber. Det kan være stuemøder, personalemøder, andre møder (faglige fredage og tirsdage) eller mandagssparring.

Faglige fyrtårne/sprogvejledere og andre ressourcpersoner er understøttende i forhold til faglig refleksion.

12. Pædagogisk personale

Det pædagogiske personale skal sammen skabe et pædagogisk læringsmiljø, hvor der er plads, tid og ro til at være barn. Det er hensigten, at legen og den legende tilgang til læring, barnets interesser, undren og nysgerrighed, samt det pædagogiske personales viden om at fremme læring og udvikling, er udgangspunktet for de læreprocesser, som barnet indgår i. For at kunne lykkes med dette er det centralt, at det pædagogiske personale i det interne arbejde både kan tage ledelse og give følgeskab.

Vi arbejder ud fra barnets nærmeste udviklings zone NUZO. Den voksne skal være opmærksom på egen rolle i forhold til, at barnet får: "En god dag hver dag, resten af livet". Alle er forpligtet til sammen med kollegerne at have faglige refleksioner over dette.

Vi arbejder systematisk med refleksion over daglig praksis i forhold til den pædagogiske læreplan. Det sker på stuemøder, afdelingsmøder, p-møder etc. Med udgangspunkt i Stærkere Lærings Fællesskaber arbejder vi med KOLB's læringscirkel som ramme for refleksion, beslutning og handling på et datainformeret grundlag. Faglige fyrtårne og ressourcepersoner har en særlig rolle i forhold til at understøtte den faglige refleksion.

Alle medarbejdere skal være indstillet på at stille sin praksis til rådighed for faglig refleksion og reflektere over, hvordan det sikres, at den intenderede pædagogik er til stede hele dagen. Den enkelte skal være åben for at reflektere over egen praksis og åben overfor at tilegne sig nyt.

Alle skal arbejde med udvikling af den professionelle dømmekraft via fælles opmærksomhed, samarbejde og reflekterende dialoger. Vi skal have fokus på kontinuerlig forbedring og fælles skabelse af ny viden. Der er noget, der er bedre end noget andet!

13. Dokumentation og refleksionspraksis

Ledelsen har ansvar for, at det pædagogiske personale løbende forholder sig refleksivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse. Det kan fx ske ved, at praksis fastholdes gennem pædagogisk dokumentation, der danner grundlag for analyse, og systematisk refleksion og justering af praksis.

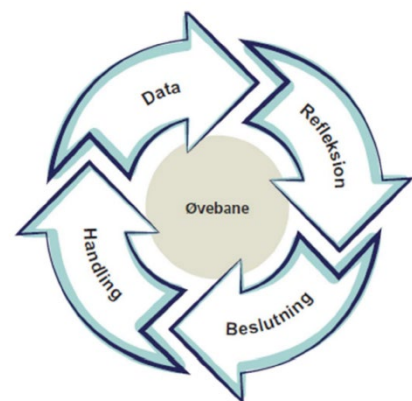
Professionel dømmekraft og en systematisk faglig og kritisk refleksion over egen og fælles praksis er et vigtigt grundlag for lokalt at udvikle dagtilbud af høj kvalitet. Refleksionen forudsætter, at man er nysgerrig og undersøgende på hinandens praksis, søger sparring og tilbyder hjælp. Samtidig skal man turde udfordre hinandens vaner og rutiner og gøre det naturligt at dele viden og ideer til nye løsninger på tværs. Med afsæt i refleksionen og en stærk feedbackkultur skabes der i dagtilbuddet, afdelingen og i den enkelte gruppe, stærkere læringsfællesskaber. Derved opbygges og udvikles både den professionelle kapacitet og dømmekraft.

Dokumentationen kan både være kvantitative og kvalitative data. Dokumentation til udvikling af de pædagogiske læringsmiljøer kan være personalets beskrivelser, iagttagelser eller videooptagelser af den pædagogiske praksis. Dokumentation af børnenes udbytte kan eksempelvis være børnenes egne produktioner, meninger, udtryk for trivsel, hvad de er optagede af og forældrenes informationer, holdninger og tilfredshed. Dokumentation er også det pædagogiske personales erfaringer, viden fra observation af børnenes leg og fortællinger fra praksis. Sidst, men ikke mindst er data også viden baseret på forskning, resultater af evidensbaserede undersøgelser, socioøkonomi, vurderingsredskaber til fx sprog og robusthed mv. Der skal være balance mellem de ressourcer, der bruges på at dokumentere på den ene side og det udbytte, som det pædagogiske personale får, på den anden side.

Den pædagogiske dokumentation og refleksionspraksis vil tage afsæt i de bærende principper for Stærkere Lærings Fællesskaber.

Der arbejdes i alle afdelinger med Stærkere Lærings Fællesskaber. Det betyder, at vi arbejder systematisk med reflekterende dialoger samt viden om og indsamling af data og systematisk brug af læringscirklen i forhold til vores øvebaner.

Vi arbejder med det brede databegreb for at kunne arbejde datainformeret. Vi inddrager data fra ex. TRAS og SUS materialet. Vi bruger videooptagelser, iagttagelser, praksisfortællinger etc. Vi inddrager faglige fyrtårne, sprogvejledere, krop og bevægelsesvejledere samt andre ressourcepersoner i forhold til at skabe meningsfulde data. Vi arbejder på at have en mødestruktur og mødekultur, der understøtter den enkelte medarbejder og gruppens faglige udvikling.

14. Evaluering

Udover at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet er dagtilbudslederen også ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål for de seks læreplanstemaer og skal beskrive sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Evalueringen skal offentliggøres.

Evalueringen baseres på den indsamlede dokumentation, herunder den løbende pædagogiske dokumentation og de systematiske refleksioner, der foregår i det enkelte læringsfælleskab blandt ledere og pædagogisk personale.

Vi har fokus på, hvilket udbytte gruppen og det enkelte barn skal have af de læringsmiljøer, som vi opstiller. Vi arbejder i forhold til de konkrete problemstillinger vi møder. Vi arbejder med små mål, som vi kan nå for at nå de langsigtede mål. Vi tager udgangspunkt i vores faglige viden om hvad 0-2/3-6-årige har brug for. Vi er opmærksomme på NUZO. Vi drøfter mål/delmål og indhold i lærings fokus (eks. Selvhjulpethed/udholdenhed/venskaber/nysgerrighed).

Vi arbejder med handleplaner og tegn på udvikling.

Vi spørger "Hvad bygger du det på?" fremfor "Hvad synes du?". Derfor har vi brug for data/viden.

Det kan være: lagttagelser, DPU, TRAS, TRASMO, SUS. Sprogvurdering, video, billeder, praksisfortællinger, handleplaner og samtaler mellem leder/medarbejder, forældre/medarbejder og medarbejder/medarbejder.

Vi arbejder eks. med videokodning i forhold til sprogstrategier. Tilrettelæggelse sker på stuemøder, planlægningsmøder, personalemøder etc.

Som et nyt dagtilbud skal vi i ledelsen have fokus på at udvikle evalueringskultur med videndeling på tværs af afdelinger. - Der er noget, der er bedre end noget andet!

